

شیوه نامه اجرایی تأسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه

مقدمه

به منظور ارتقاء کیفیت فعالیت‌های پژوهشی و فراهم نمودن بستر مناسب جهت انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی و هدایت این پژوهش‌ها به سمت تولید ثروت و جهت‌دهی به فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیأت علمی در راستای نیازهای اولویت‌دار کشور و استان و افزایش سطح همفکری و همکاری مابین اساتید و دانشجویان دارای زمینه پژوهشی مشترک، این شیوه‌نامه بر اساس «آیین‌نامه تأسیس واحدهای پژوهشی در دانشگاه‌ها، مصوب ۱۳۹۹/۱۲/۰۳ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» تنظیم شده است.

ماده ۱: تعاریف

- ۱-۱: **معاونت:** منظور معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه صنعتی کرمانشاه می‌باشد که به نمایندگی از رئیس دانشگاه، ناظر بر اجرای صحیح امور در واحدهای پژوهشی می‌باشد.
- ۱-۲: **دانشگاه:** منظور دانشگاه صنعتی کرمانشاه می‌باشد.
- ۱-۳: **عضو هیئت علمی شاخص واحد پژوهشی:** عضو هیئت علمی داخل یا خارج از دانشگاه صنعتی کرمانشاه با حداقل مرتبه استادیاری که دارای حداقل چهار مقاله ISI دارای ایمپکت فاکتور و یک طرح پژوهشی خاتمه یافته (داخلی به سفارش دانشگاه و یا خارجی) در سه سال منتهی به تقاضای تشکیل واحد پژوهشی می‌باشد که لزوماً یکی از اعضا می‌باشد.
- ۱-۴: **مدیر واحد پژوهشی:** عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی کرمانشاه، که به عنوان درخواست کننده تشکیل واحد پژوهشی می‌باشد.

تبصره ۱: اعضای هیئت علمی دانشگاه دارای فعالیت های پژوهشی همسو و همراستا با محوریت مدیر واحد پژوهشی می توانند اقدام به تشکیل هسته نمایند.

ماده ۲: اهداف ایجاد واحد های پژوهشی

- ۱-۲: هدایت فعالیت های پژوهشی به سمت اولویت های پژوهشی و فناوری کشور
- ۲-۲: ایجاد زمینه پژوهش های کلان و میان رشته ای
- ۳-۲: ارتقای کیفیت و هم افزایی فعالیت های پژوهشی و فناوری برای تحقق اهداف برنامه های راهبردی مصوب
- ۴-۲: استفاده بهینه از نیروی انسانی متخصص برای تشکیل گروه های پژوهشی کارآمد
- ۵-۲: بسترسازی مناسب برای هدایت پژوهش ها در راستای ایجاد فناوری به منظور پاسخ گویی به نیازهای جامعه و کاربردی شدن دستاورد های پژوهشی
- ۶-۲: تنوع بخشی به منابع مالی دانشگاه با اولویت کسب ثروت از فعالیت های پژوهشی و فناوری
- ۷-۲: ایجاد هم افزایی به منظور انجام پژوهش های بنیادین پایدار و ایجاد دانش در یک یا چند حوزه
- ۸-۲: بسترسازی جهت ایجاد قطب های علمی

ماده ۳: انواع واحد های پژوهشی

- ۱-۳: **آزمایشگاه تحقیقاتی / گروه پژوهشی / هسته پژوهشی:** هر سه عنوان از لحاظ ساختاری در یک سطح هستند و با تصمیم دانشگاه و متناسب با نوع فعالیت آن انتخاب می شوند.
- آزمایشگاه تحقیقاتی،** نوع واحد پژوهشی در حوزه های علوم تجربی است که شرایط، امکانات و زیر ساخت های انجام یک یا چند برنامه پژوهشی را فراهم می کند.

گروه یا هسته پژوهشی در حوزه های گوناگون علوم با همکاری جمعی از اعضای هیات علمی یا پژوهشگران برای اجرای برنامه یا موضوع پژوهشی خاص شکل می گیرند.

۲-۳: مرکز تحقیقات (پژوهشکده): نوعی واحد پژوهشی است که در زمینه های همگرا یا بین رشته ای یا بین دانشکده ای بر اساس یک یا چند برنامه پژوهشی فعالیت می کنند و دست کم از دو یا چند آزمایشگاه / گروه / هسته پژوهشی تشکیل می شود.

ماده ۴: شرایط تاسیس واحدهای پژوهشی

۱-۴: ارائه برنامه پژوهشی توجیه پذیر در زمینه فعالیت واحد پژوهشی مبتنی بر اسناد بالادستی، نیازهای استانی، ملی و منطقه ای، بین المللی و آینده نگرانه (مطابق پروپوزال)

۲-۴: ارائه برنامه اجرایی دقیق برای جذب نیروی انسانی، امکانات مالی، کالبدی و تجهیزاتی و فناوری لازم (مطابق پروپوزال)

۳-۴: معرفی حداقل ۲ عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی کرمانشاه مرتبط با موضوع پژوهشی در هر گروه پژوهشی که یکی از آن ها عضو شاخص باشد و یا ۲ عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی کرمانشاه و یک عضو شاخص که از خارج از دانشگاه صنعتی کرمانشاه باشد. سایر افراد می توانند از اعضای هیات علمی یا غیر هیات علمی دانشگاه یا خارج از دانشگاه باشند.

تبصره ۲: در هر گروه پژوهشی لازم است که یک پژوهشگر شاخص حضور داشته باشد. هر پژوهشگر شاخص تنها می تواند در یک گروه پژوهشی به عنوان عضو شاخص محسوب شود و عضویت در یک گروه دیگر نیز برای ایشان بلامانع است و سایر پژوهشگران فقط در یک گروه می توانند عضویت داشته باشند.

۴-۴: برای مرکز تحقیقات / پژوهشکده هر یک از گروه ها باید شرایط تاسیس واحد پژوهشی را دارا باشند.

۴-۵: شرایط تشکیل مرکز تحقیقات و یا پژوهشکده:

برای تشکیل مرکز تحقیقات و یا پژوهشکده بایستی کلیه شرایط زیر برقرار باشد.

۴-۵-۱: حداقل یک از گروه های/هسته های پژوهشی مورد نظر، موفق به اخذ و اتمام حداقل یک طرح پژوهشی به سفارش دانشگاه یا طرح پژوهشی خارج از دانشگاه و یا قرارداد درآمدزای خدمات آزمایشگاهی، فنی، مشاوره ای و پژوهشی با خارج دانشگاه، شده باشد.

۴-۵-۲: حداقل یکی از این گروه ها/هسته ها می بایست یک طرح پژوهشی و یا قرارداد درآمدزای خدمات آزمایشگاهی، فنی، مشاوره ای و پژوهشی با خارج دانشگاه، در مرحله اجرا و یا آماده قرارداد داشته باشد.

۴-۶: مدیر واحد پژوهشی همان مجری اصلی بوده و بایستی در پروپوزال معرفی گردد.

۴-۷: اعضای هیئت علمی حاضر در واحدهای پژوهشی بایستی برنامه پژوهشی جهت دار داشته باشند.

ماده ۵: مراحل تاسیس آزمایشگاه های تحقیقاتی / گروه و یا هسته پژوهشی

۵-۱: تهیه پروپوزال جامع از زمینه فعالیت، همکاران، منابع مورد نیاز و ...

۵-۲: طرح، بررسی و تصویب پروپوزال در گروه آموزشی

۵-۳: طرح، بررسی و تصویب پروپوزال در دانشکده

۵-۴: طرح، بررسی و تصویب پروپوزال در شورای پژوهشی دانشگاه

۵-۵: طرح، بررسی و تصویب پروپوزال در هیئت رئیسه دانشگاه

۵-۶: صدور مجوز تاسیس و فعالیت توسط هیئت رئیسه دانشگاه برای مدت یک سال

۵-۷: تشکیل واحد پژوهشی و ارائه گزارش سالیانه، دو هفته قبل از اتمام تاریخ مجوز و توسط مدیر گروه پژوهشی، به معاونت آموزشی و پژوهشی جهت بررسی عملکرد

تبصره ۳: تمدید مجوز واحد پژوهشی در صورت تایید ارزشیابی به وسیله شورای پژوهشی دانشگاه، به وسیله هیئت رئیسه دانشگاه انجام می گیرد.

ماده ۶: مراحل تاسیس مرکز تحقیقات / پژوهشگر

۱-۶: تهیه پروپوزال جامع از زمینه فعالیت، همکاران، منابع مورد نیاز و ... توسط مجری اصلی یکی از گروه های پژوهشی به عنوان مجری مرکز تحقیقات و یا پژوهشگر

۲-۶: طرح، بررسی و تصویب پروپوزال در شورای پژوهشی دانشگاه

۳-۶: طرح، بررسی و تصویب پروپوزال در هیئت رئیسه دانشگاه

۴-۶: صدور مجوز تاسیس و فعالیت توسط هیئت رئیسه دانشگاه برای مدت یک سال

۵-۶: تشکیل واحد پژوهشی و ارائه گزارش سالیانه، دو هفته قبل از اتمام تاریخ مجوز و توسط مدیر مرکز یا پژوهشگر، به معاونت آموزشی و پژوهشی جهت بررسی عملکرد

تبصره ۴: تمدید مجوز واحد پژوهشی در صورت تایید ارزشیابی به وسیله شورای پژوهشی دانشگاه، به وسیله هیئت رئیسه دانشگاه انجام می گیرد.

ماده ۷: امور مالی واحدهای پژوهشی

واحدهای پژوهشی به صورت خودگردان اداره می‌شوند از جمله منابع مالی این واحدها عبارتند از: درآمد حاصل از قراردادهای پژوهشی و خدماتی، ارائه خدمات آزمایشگاهی و مشاوره‌ای، برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های پژوهشی، درآمدهای حاصل از انتشارات علمی، کمک‌های نقدی و غیرنقدی افراد حقیقی و حقوقی

تبصره ۵: کلیه درآمدهای واحد پژوهشی باید به حساب درآمدها اختصاصی معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه واریز شود و پس از کسر حق بالاسری دانشگاه در اختیار واحد پژوهشی قرار بگیرد.

تبصره ۶: میزان بالاسری دانشگاه سالانه با توجه به فعالیت واحد پژوهشی توسط هیات ریسه دانشگاه تعیین می‌شود.

تبصره ۷: هرگونه عقد قرارداد واحدهای پژوهشی با سایر دستگاه‌ها از طریق معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۸: اساتید حاضر در واحد پژوهشی می‌توانند به هر میزان از گرنت سالیانه خود را در ابتدای هر سال جهت تجمیع و استفاده در واحد پژوهشی مشخص نمایند. آن میزان از گرنت اساتید که جهت هزینه‌های واحد پژوهشی تجمیع گردیده است می‌تواند مطابق آئین نامه گرنت اعضای هیئت علمی دانشگاه و در راستای نیاز هسته مصرف شود و تنها در مورد آن بخش از گرنت که در هسته استفاده می‌شود سقف حق‌التحقیق ۵۰ درصد گرنت پایه و سقف خرید مواد مصرفی ۵۰ درصد کل گرنت در نظر گرفته می‌شود. ضمناً حق‌التحقیق طبق برنامه نفر ساعت بیان شده در پروپوزال پرداخت می‌گردد.

ماده ۸: هزینه های واحد پژوهشی

۸-۱: هزینه های واحد پژوهشی می تواند حق الزحمه نیروی انسانی که برای پیشبرد اهداف واحد پژوهشی مشغول به فعالیت هستند، خرید تجهیزات، هزینه های جاری، اعطای گرنت پژوهشی و حمایت از پروژه ها، پایان نامه ها و رساله های دانشجویی، هزینه خدمات آزمایشگاهی

۸-۲: هزینه کرد واحدهای پژوهشی تابع آیین نامه مالی معاملاتی دانشگاه است.

۸-۳: واحدهای پژوهشی می توانند برای انجام فعالیت های پژوهشی و اداری خود با نظر معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه در قالب قراردادهایی حق الزحمه پرداخت نمایند به شرط آن که تمام دستمزد آن ها از درآمدهای واحد پژوهشی پرداخت شود و هیچ گونه رابطه استخدامی برای دانشگاه ایجاد ننماید.

۸-۴: کلیه هزینه ها (حق التحقیق، مصرفی، غیر مصرفی و) بایستی از محل درآمدهای خود واحد پژوهشی باشد.

۸-۵: کلیه اموال و تجهیزات سرمایه ای که از محل گرنت اعضای هیئت علمی حاضر در واحد پژوهشی و یا سایر منابع مالی دانشگاه خریداری می شود متعلق به دانشگاه است.

ماده ۹: معیارهای سنجش کارآمدی واحد پژوهشی

۹-۱: تعیین حدنصاب کارآمدی واحد پژوهشی در هر سال به عهده شورای پژوهشی دانشگاه و با تایید هیئت رئیسه دانشگاه می باشد و بر اساس موارد زیر می باشد:

- تمامی موارد پژوهشی همراستا با موضوع فعالیت واحد پژوهشی و دارای امتیاز در آئین نامه ارتقاء طبق امتیازات همان آئین نامه

• سایر موارد دارای امتیاز طبق جدول زیر:

ردیف	موارد دارای امتیاز	میزان امتیاز
۱	داشتن برنامه راهبردی	حداکثر ۶ امتیاز
۲	احداث و تجهیز واحد پژوهشی بدون حمایت مالی دانشگاه	به ازای هر ۱۰۰ میلیون ریال یک امتیاز تا سقف ۲۰ امتیاز
۳	برگزاری کارگاه های آموزشی، پژوهشی	به ازای هر ده میلیون ریال درآمد یک امتیاز
۴	ارائه خدمات آزمایشگاهی و مشاوره ای	به ازای هر ده میلیون ریال درآمد یک امتیاز
۵	برگزاری همایش های مرتبط با تخصص واحد پژوهشی یا مشارکت در همایش های برگزار شده بدون نیاز به حمایت مالی دانشگاه	
۶	اجرای سازی تفاهم نامه منعقد شده با مراکز مشابه در کشور، منطقه و در سطح بین الملل	به ازای هر تفاهم نامه تا ۱۵ امتیاز
۷	فراهم کردن فرصت های شغلی بدون حمایت مالی دانشگاه	به ازای پرداخت به هر فرد (براساس میزان تحصیلات) تا ۲۰ امتیاز (ترجیحاً دانش آموختگان دانشگاه)
۸	فراهم کردن بستر مناسب برای پذیرش و گذراندن دوره های پسا دکترا بدون حمایت مالی دانشگاه	به ازای هر محقق پسا دکترا ۵ امتیاز
۹	پتنت مورد تایید مراجع ذیصلاح (داخلی/خارجی) مرتبط با فعالیت واحد پژوهشی	هر پتنت تا ۱۰ امتیاز
۱۰	حمایت از فرصت مطالعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه و دانشجویان دکتری	هر ۱۰۰ میلیون ریال یک امتیاز
۱۱	حمایت از پایان نامه های ارشد و دکتری دانشگاه	به ازای هر ۵ میلیون ریال یک امتیاز تا سقف ۵ امتیاز
۱۲	انعقاد تفاهم نامه و قرارداد همکاری با داخل و خارج دانشگاه	حداکثر ۱۵ امتیاز
۱۳	داشتن سایت فعال طبق معیارهای وبسنگی	حداکثر ۵ امتیاز

ماده ۱۰: گزارش عملکرد

مدیر واحد پژوهشی موظف است گزارش عملکرد یکساله را در قالب فرم گزارش سالیانه تکمیل و حداکثر ۲ هفته قبل از اتمام قرارداد مجوز به معاونت آموزشی و پژوهشی ارسال نماید.

ماده ۱۱: انحلال فعالیت واحد

چنانچه پس از ارزیابی شورای پژوهشی دانشگاه، عملکرد واحد پژوهشی در طول دو سال متوالی کمتر از حد نصاب اجرای ماموریت و برنامه مصوب واحد پژوهشی باشد یا ماموریت آن خاتمه یافته باشد با تأیید هیأت رئیسه دانشگاه فعالیت واحد پژوهشی لغو می شود.

ماده ۱۲: وظایف و تعهدات معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه

۱-۱۲: نظارت بر فعالیت واحدهای پژوهشی و ارزیابی آنها

۲-۱۲: ایجاد بستر مناسب جهت ارتباط واحدهای پژوهشی با سایر سازمانها، نهادها یا شرکت های خارج از دانشگاه

۳-۱۲: اولویت دادن به واحدهای پژوهشی هنگام واگذاری طرح های پژوهشی که در قالب تفاهم نامه دانشگاه با وزارت خانه ها، سازمانها، نهادها یا شرکت های خارج از دانشگاه است.

۴-۱۲: اتخاذ سیاست های تشویقی در مورد واحدهای پژوهشی فعال و حمایت از آنها

۵-۱۲: معرفی و تقدیر از واحد پژوهشی برتر دانشگاه در مراسم سالانه هفته پژوهش و فناوری

۶-۱۲: نظارت بر روابط واحدهای پژوهشی با دانشکده ها و بخش های تخصصی و حل مشکلات در صورت بروز اختلاف

۷-۱۲: هر گونه تغییر در مفاد این شیوه نامه به پیشنهاد شورای پژوهشی دانشگاه و تصویب هیأت رئیسه امکان پذیر است.

ماده ۱۳: تفسیر و نظارت

شرح موارد مسکوت و تفسیر آن به عهده هیأت رئیسه دانشگاه است.

ماده ۱۴: سیاست های تشویق

به واحدهای پژوهشی مشوق های زیر اعطا می گردد:

۱-۱۴: تجمیع گرنت

۲-۱۴: افزایش مبلغ هزینه کرد موارد حق التحقیق و خرید مصرفی به ترتیب تا سقف ۵۰ درصد گرنت پایه و ۵۰ درصد کل گرنت

۳-۱۴: اعمال ضریب تا ۱/۲۵ به گرنت های تخصیص یافته به واحد پژوهشی

۴-۱۴: خریدهای واحدها در اولویت شاعا و تجهیزات دانشگاه می باشند.

۵-۱۴: تخصیص فضای آزمایشگاهی و امکانات محاسباتی در صورت امکان